

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

4:de årg.

Den 31 Maj 1903.

N:o 35

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Carl Larsson* (med 9 illustrationer). *Konung Oscars skååresa* (med 1 illustration). *Röda rosor*. För HVAR 8 DAG af *H-Dur*. *Mustafa* (med 1 porträtt). *Under armenie massakerns dagar* (med 1 illustration). *Svenska kemelklubbens hundutställning* (med 3 illustr.). *Göteborgs jättridklubbens idrott-fest* (med 1 illustr.). *Veckans porträttgalleri* (med 26 porträtt). *President Roosevelt* (med 2 illustrationer). *Grundläggningen af Borås nya kyrka* (med 1 illustr.)

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1903

CARL LARSSON.

Efter senaste porträtt, taget uteslutande för denna tidning af HVAR 8 DAGS FOTOGRAF.

CARL LARSSON.

MED ANLEDNING AF 50-ÅRSDAGEN DEN 28 MAJ 1903.

För HVAR 8 DAG af GEORG PAULI.

Älskvärd som alltid har Carl Larsson under några dagar hyst HVAR 8 DAGS fotograf i sitt Dalahem. Det är taflore, levande taflore vi gifva af denne konstnär, hans kära och hans hem, och vi äro vissa om att vänner till Carl Larsson och beundrare af hans konst skola med odölad glädje se dessa våra bilder — Carl Larssons vänner och beundrare, det äro vi alla i detta land.

Kan det verkligen vara santt att Carl Larsson är 50 år gammal? Han, som alltjämt strör sina häfvor med ungdomens hela slöseri, han, som i alla sina verk ännu besitter det oförbränneligt goda humör, hvilket eljest p'ägar höra en långt tidigare ålder till — är han redan ett halft sekel gammal och trollar så ändigt fram löjen och leenden, skälmska cheruber ur vår blågula flagga — Carl Larsson, som oupphörligen griper sig an med nya krävande uppgifter, visande en dådlusta, som p'ägar sina redan under en konstnärs tidigaste mannaålder, under 30-åren.

Ja, det lär verkligen förhålla sig så, att vår jubilar föddes i Stockholm den 28 maj 1853 i ett hus, som ännu kvarstår vid Pres'gatan i staden inom broarne. Inför detta faktum ställer sig vid närmare eftertänkande en annan fråga, alldeles motsatt den förra: är Carl Larsson ej mer än 50 år? Den allra flyktigaste blick på allt, hvad denna afundsvärda människa hunnit uträtta, kommer oss att häpna öfver den mängd arbeten, hvilka bära signaturen C. L. Hälften vore mer än nog för att fylla hvarje annan konstnärs verksamhet under ett he't lif, hvarje annan, som ej i likhet med Carl Larsson fått den stora gudagåfvan att kunna arbeta med lust och kunna få färdigt. Det är otroligt, hvad allt han hunnit med se'n han, en lekfull yngling med relativt långt hår, kom in på konstnärshanan. Detta inträde skedde visserligen ganska tidigt. Larsson kom direkt ur folksko'an till konstakademien, där han redan från första början gjorde sig bemärkt lika myc-

ket för sin talang, som för sitt utseende och sitt väsen, hvilket senare föranledde »gubben Boklund» att alltid titulera honom »den lille naive Larsson». I akademien hann han med både studier, pristäfplingar och att bidraga till sitt uppehälle — endast akademiens resesipendium har han ej hunnit eröfra, trots detta bort följa som själfklar sak efter den kungliga medalj, hvarmed hans prisämne öfver Sturens änka belönades 1876. Se'n Larsson samlat en liten reskassa på kaspergubbar och järnvägsinviningar för »Ny illustrerad», sagoillustrationer och andra teckningar, började vandringsåren i Paris och slutade i den lilla byn Joir, nära Fontainebleau.

Under dessa år har han, som andra svenskar, målat taflore för salongen i Paris, både refuserats och medaljerats, det sistnämnda anno 1883, samma år han gifte sig med Karin Bergöe (alltså ytterligare ett par jubileeer!). Och efter sin hemkomst har han hållit målarskola i Göteborg flera år, uppammat en hel del elever, hvaraf flera redan vunnit namn och rykte; har flyttat till Stockholm och slutligen till sitt hem i Sundborn, Dalarne, alltjämt målade, tecknande, arbetande och — last but not least — sällskapande. Uppräknandet af blotta namnen på hans arbeten skulle spränga ramen för dessa rader, och jag måste nöja mig med att i förbigående nämna, att han målat hela trapphuset i Göteborgs stads skola för flickor och (hittills!) halva i Nationalmuseum med dekorativa väggmålningar samt att han fyllt Anna Maria Lenngrens samlade dikter och ett större urval ur Elias Sehlstedts med hundratals odödliga bilder.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: Biblioteket.

Kitché: Kem. A.-B. Besigt Sjöfersparre Sthlm.—Öbg

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: Kartong till den stora freskomålningen för Nationalmuseum: "Gustaf Vasas intåg i Stockholm".
Efter fotografi tagen uteslutande för denna tidning af HVAR 8 DAGS FOTOGRAF.

Kliché: Kem. A. B. Bengt Silfverparre Sthm.—fkg

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: Atelieridyll.
Efter fotografi tagen uteslutande för denna tidning af HVAR 8 DAGS FOTOGRAF.

Kitché: Km. A.-P. *Reigt Silversjaree Stilm-Oby*

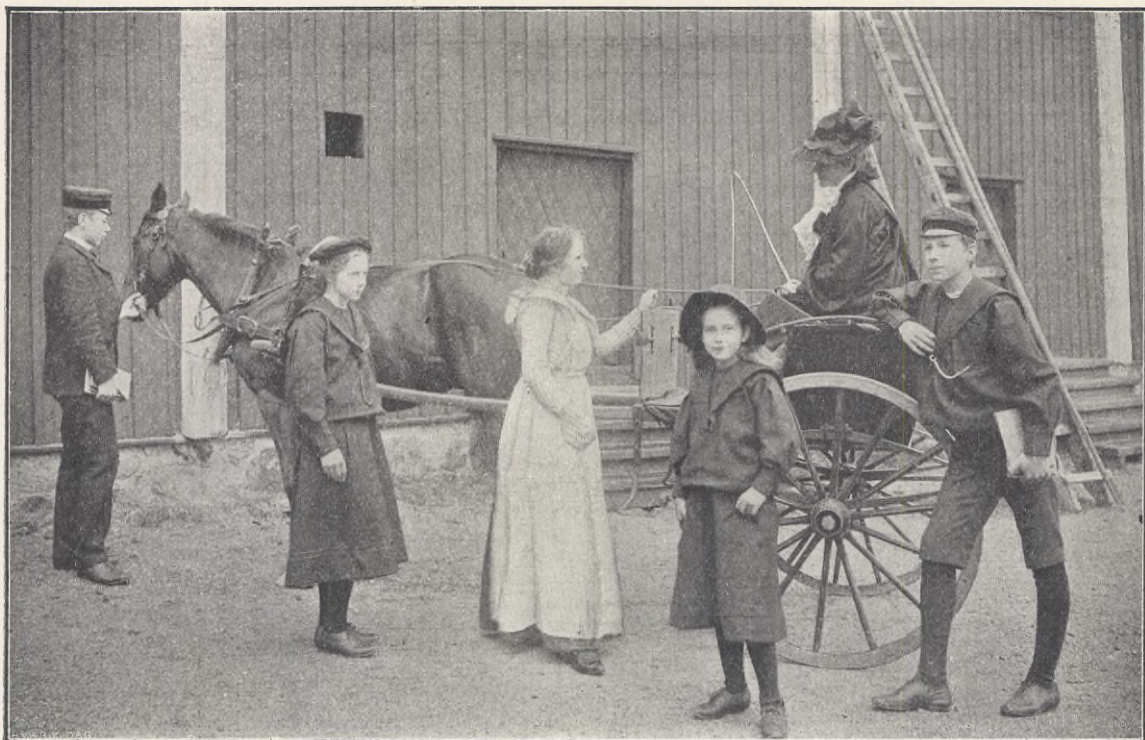

Foto. HVAR 8 DAG.

Klické: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm—Öbg

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: "Mamma har varit inne i Falun och provianterat för sina barn, som gå i skola i sta'n."

Foto. HVAR 8 DAG.

Klické: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm—Öbg.

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: I arbetsrummet. "Klockarfar han skall nu allting bestyra — — —"

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STILM.

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: Stilleben.

Kliché: Ken. A.-B., Bengt Silfversparre Stilm.—Gbg

Man plägar om renässansens stormän i konst framhäfva deras sällsynta mångsidighet och särskildt, när man talar eller skrifer om Leonardo, blir detta alltid fallet. Jag undrar likvisst om ej Carl Larsson går öfver dem alla i mångpröfvande däd lusta — ja, får han lefva ännu en tid — ack länge! — då behöfver ingen undra, utan kan vara säker och viss. Målare, tecknare, etsare, lithograf, bildhuggare (arkitekt till husbehof), sångare, skriftställare och diktare, festtalare, landthushållare och familjefar, se där de väsentligaste af hans mera generella titlar, hvilka skulle kunna mångdubblas om man började uppdelade dem i underafdelningar: aqvarellist, pastellist, freskomålare etc., etc.

Och hvem har som han, så ödslat med sin person — och ändå stått bocken, som han? Alltid har han strött med fulla händer, aldrig knåpigt, alltid generöst. I Carl Larsson har Sverige hvad Danmark i Drachmann och Norge i Thaulow. Då Drachmann, följande ögonblickets begeistring, håller tal inför en häpnande publik från det kongelige Theatrets parter för sin Edith, står Larsson upp i operakaféet, knackar i bålen och rycker hundratals gapande stockholmare med sig i en skål för tre celebra finnar, som händelsevis slagit sig ner vid ett af borden. Sådant kan endast Carl Larsson göra. Han är ock den svenske man — eller kanske jag bör säga den svenske undersäte — som torde räkna de flesta personligen bekanta; legio, ty de äro många.

Om mycket i Larssons svenska lynne har beröringspunkter med lynnet under vår storhetstid, 1600-talet, så är det åter mycket, speciellt i hans konstnärliga stil, som kan sägas stämma från roccocoens tidevarf 1700-talet, då vår smak och bildning hade fransk läggning, hvilket allt ingalunda hindrar att konstnären Larsson är modernist, ty med förtjänster

och begränsning, är han ett barn af sin tid och är — Carl Larsson.

* * *

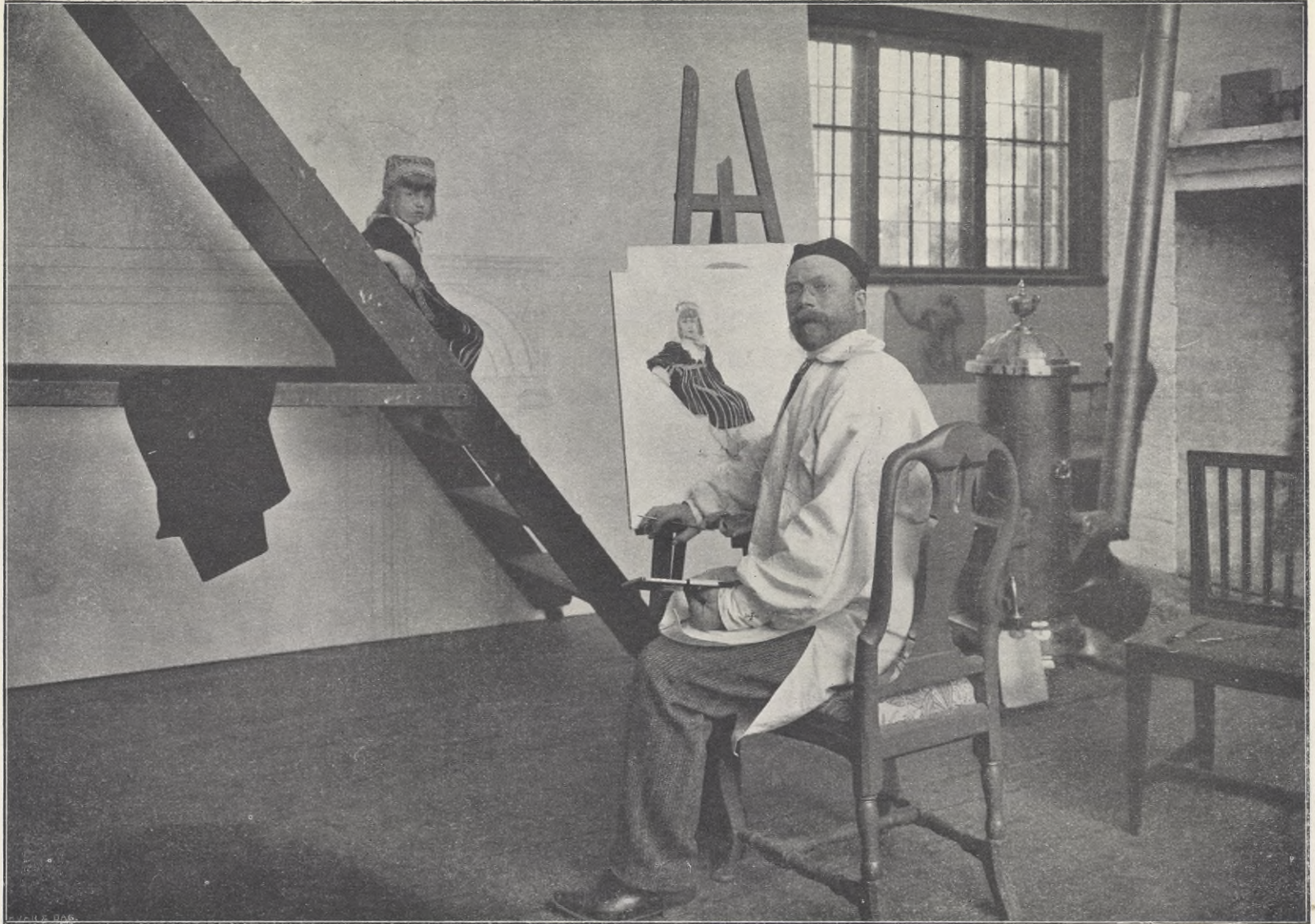
Bäste broder och gamle kamrat! Om jag ej tvekat att på redaktionens telegrafiska anhållan lofva att i hast foga litet text till det porträtt af jubilaren i Sundborn, hvarmed HVAR 8 DAG vill pryda detta nummers första blad, så var det ej för att skriva Din historia — den har Du bättre själf än någon annan kunna', gjort i Dina verk och i Din sista skrift om »Larssons» — och ännu mindre har det varit för att analysera Ditt väsen och värdesätta Ditt med rätta så värderade konstnärskap — utan endast därför att då i dessa dagar Du hyllas på femtioårsdagen jag tyckte det borde sägas från en af Dina gamla, bepröfvade kamrater ett offentligt tack för allt hvad Du varit för kamratkretsen. Tack för alla oförgälliga stunder under »storm und drang», då Du var — under minst ett decennium — vår muntre historiefraf i Dina »Kartonger» med upplysande vers; tack för alla de situationer, som Du räddat, för den känsla af fest Du alltid fört in i vår krets. Om också de senare åren ha splittrat denna, — vi ha ju fått omsorger och blifvit äldre — och fastän Du dragit Dig tillbaka till Din landtgård med atelier, familj och »en liten virax», så är minnet af allt hvad Du varit för just kamraterna ändock lika friskt, som stode Du fortfarande i vår midt. Att ha varit Din samtida skall mången kamrat räkna sig till framtida berömmelse, alla till ett stort nöje; därför haf tack för allt hvad Du gaf!

Din —
G. Pauli.

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: Ormen i lustgården.
Efter fotografi tagen uteslutande för denna tidning af HVAR 8 DAGS FOTOGRAF.

Kilohé: Kem. A. B. Rosol Stjefersare Slin—019

-- 556 --

HOS CARL LARSSON I SUNDBORN: Konstnären med en af sina berömda modeller.

Kliché; Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Skåm—Gbg

Efter fotografi tagen uteslutande för denna tidning af HVAR 8 DAGS FOTOGRAF.

KONUNG OSCARS SKÅNERESA.

Foto. Rangnütt, Helsingborg.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Den 23 maj anlände konungen, åtföljd af Öfverhoffjägmästaren Ankarcrona, till Helsingborg för att tillbringa någon kort tid å Sofiero. Vår bild visar konungen hälsande mängden; staden var festprydd och alla voro H. M. tillmötes.

RÖDA ROSOR

För HVAR 8 DAG af *H-Dur*.

Skära rosor bland grönska och solsken, stora gredelinröda med törnen på saftiga stjärkar, konstnärligt dekorerade i en gnistrande kristallskål, brunröda sammetsrosor, öfverallt hvart ögat såg rosor, blott rosor och bland alla dessa af olika färgnyanser en ensam La France, en svällande, blekröd knopp med dagdroppar i halföppen kalk på en späd böjlig stängel.

»Röda rosor, endast röda rosor», sade jag och såg frågande på min vän, där han satt midt emot mig, bekvämt tillbakalutad i fåtöljen och njöt af sin havanna efter middagen.

Han var ej längre ung, min vän, hade blifvit rynkig i ansiktet och smått lutande i gången på de sista åren, de många silfverstrimmorna i det rika håret skvallrade också om, att ålderdomen gjort ett raskt ingrepp på den kraftiga mannaåldern.

»Röda rosor», upprepade han och smålog så som endast han kunde le, lugnt och godt, som den erfarne mannen med en glimt af ungdomens svärmeri längst inne — »jo, de kunna graderas på alla lifvets åldrar, alla skiften ha hvar sin färg, därför älskar jag att måla dem. Det är detsamma som att genomgå alla mitt lifes öden, det är detsamma som att återspegla en själ.»

Han blef varm och ifrig, reste sig från sin bekväma ställning, lade bort havannan och började gå fram och åter framför sina dukar.

Slutligen stannade han, smålog på nytt och med en förklarande gest på en grupp skära knoppar, fritt blommande på vilda rosenbuskar, sade han lifligt:

»Dessa äro tro och hopp i varma barnasjälar, lek och löje, leende solsken i lifvets vår» — han gick vidare — »dessa högröda med de stora törnena äro mannaåren med den lugna ytan, kampen att uppehålla skenet och lugnet, då själen strider och kämpar, och dessa varma sammetsrosor, som så ödmjukt synas böja sig på sin stängel, de äro ålderdomens ro och frid, reflexer från det som väntar oss!»

Hans ögon tårades, då han betraktade de djupröda rosorna med ömhet.

»Men La Francen då?»

Det blixtrade till längst inne i ögonvrån, glimten af svärmeri framträdde allt vekare, då han med klara, ljusa blickar såg på den ensamma blomman.

»Den har sin egen lilla historia, kanske har du lust att höra den?»

Han slog sig åter ned, men glömde alldeles bort den ännu glödande cigarren på bordskanten, och så började han berättas med blicken drömmande fästad på den blekröda vackra La Francen:

»Det var en gång i mina bästa år jag mötte henne. Jag hade fått understöd för att taga några landskapsdukar i den vackra nejden omkring B—sjös badort. Förgäfvades hade jag bedt min hustru följa med, hon var obeveklig. Hon sade, att då man målar och skall inspireras skall man inte släpa sin hustru med sig och för öfrigt ville hon inte lämna barnen. Kanske hade hon rätt, min Ida, hon är hvardagslivets lugna behagliga prosa, hemmets och min goda skyddsängel, men för stämningbilder och ögonblick genomeldade af inspiration och konstnärsglöd — nej, där passar hon rakt inte» — han skratade och slog avfärdigt ut med handen.

»Nåväl, jag for ensam och ensam mötte jag henne. Hon var konstnär också hon, fastän hon hvarken målade, diktade, sjöng eller hade andra talanger, men hela hennes varelse var uppfyllt af tusentals vibrerande konstnärsträngar. Vi märkte snart, att våra själar innerst hade hemliga band, vi sågo det härliga i naturen omkring oss med samma ögon, allt som den ene förnam, det undgick aldrig den andre. Hon visste från första stunden, att jag var gift, och hon hade aldrig den minsta bitanke att draga mig från min hustru. Tvärtom, vi älskade att tala om henne tillsammans, det var liksom balsam för våra heta, eldiga själar att tänka på hennes blida, lugna väsen.»

»Ingenting i världen», sade hon mig en gång, »skulle jag önska så högt som att få lefva i innerligt samband med en sådan mild och älsklig hvardagsnatur. Ni måste vara mycket lycklig, som äger en sådan skatt.»

»Jag minns ej hvad jag svarade, men för att säga dig sanningen — han såg mig in i ögonen med en trovärdig blick — i det ögonblicket var jag icke lycklig vid tanken på min Ida, det tillhörde helt La France — låt oss kalla henne så — hon satt vid min sida späd, halft utslagen, oskuldsfull och skön, med blicken aningsfullt leende glidande ut i rymden. Var det då så underligt, om konstnären en gång fullt tog öfverhanden inom mig, om jag glömde allt annat i världen, utom det att omkring oss var allt tyst och slumrande och endast hon och jag sutto där och hörde, hur vågorna slog mot stranden, doft och entonigt i sommarkvällens tystnad, endast hon och jag, som sågo månen gå

upp mellan fuorna på udden och rund och röd glida fram på den djupblå natthimmeln, endast hon och jag som kände, hur rosor, hur alla blommor doftade. Där stod en ensam rosenbuske tätt intill oss med en blekröd knopp, som skimrade så underbart i månstrålarnes trolglans. Jag sade henne, att den liknade henne, den bleka La France med de halföppna, skära bladen, ja, jag sade henne visst en hel del ord, klädda i diktens och kärlekens fåring, nu minns jag ej dem mera, men då jag såg upp och ville fånga hennes blick, glimrade ett par tårar i de stora underbara ögonen och innan ännu jag hunnit fatta mig och komma till sans igen var hon borta. Jag hade visst skrämt henne förskräckligt, stackars liten.»

»Jag såg henne aldrig mer.

»Hon står för mig som ett minne, ungt och skönt med något af vårens första solglans öfver sig, hon är ungdomen med sin lycka, sina drömmar, luftslopp och illusioner, hon är skön och ljuf,

vek och stark på sin böjliga stängel, lilla vackra La France.»

Han tystnade och en stund hördes ej annat ljud i det stora rummet än urets enformiga tickande. Jag kunde ej slita mina blickar från petite La France, min vän tycktes också helt och hållet vara försjunken i betraktande därpå.

»Och nu», sade jag slutligen, tystnaden började blifva mig obehaglig.

Han for hastigt med handen öfver pannan och såg muntert upp på mig. »Du inbillar dig väl ej att jag bär på en hjärtesorg» — han skakade på hufvudet — »nej, ty då misstar du dig, det där var ju blott ett hugskott från en skönhetsälskande konstnärssjäl. Mitt hjärta tillhör helt och odeladt min hustru. Men å propos rosor» — han talade ifrigt som först då han beskref de olika rosornas betydelse — »så fick min duk pris på utställningen i år. Det var en ensam La France mot en grund af idel röda rosor.»

MUSTAFA.

Till ombyte med de förälskade par som ständigt finna hvarandra — icke så ofta i våra spaller som i vår papperskorg — ha vi sökt berättelser, verkligt underhållande och likväl af litterärt värde. Det finnes icke så synnerligen många — utom våra allra största namn — som ej variera på erotikens alltid sjungande strängar — men variationerna ha dock alla samma hufvudtema — och ett nytt motiv önskade vi. Den man, hvars signatur MUSTAFA varit fäst vid ett par små präktiga berättelser i HVAR 8 DAG och hvars porträtt synes härvid, har icke mycket af erotik i sina berättelser, men så mycket mera af lif, rörelse och spänning. Man reser med honom och känner både med och för honom när det bär emot och när han reder sig ur sina lifsfarliga situationer.

Mustafa är känd och värderad och mången skall gärna se hur vår hjälte ser ut som vi nu skola följa. Innan ajresan låta vi honom prese-tera sig själf.

Mustafa talar sålunda:

En självbiografi har HVAR 8 DAG begärt af mig. Vare sig härmed menas en redogörelse för händelserna med årtal och data eller ett slags karaktärskildring så är jag lika oförmögen att uppfylla denna begäran. Jag är icke i stånd att säga er hvad Mustafa är för slags människa ty jag vet det ej själf. Min vän Wang — jag har ej haft många sådana vänner som denne tvifvelaktigt moraliske kines — kanske skulle kunna säga er det. Skrif och fråga honom — Mr Chi Wang Ti, Hankau, men skrif på pidschin.

Men jag skall i alla fall säga något. Först, d. v. s. för omkring 35 år sedan var jag en elak unge med ett tjurigt argtint lynne och tjöt som en indian om man blott pekade på mig.

MUSTAFA.
Kapten Alexis Kuylenstierna.

Längre fram blef jag en lat, fortfarande tjurig och envis skolpojke, som egentligen excellerade i att skoja med sina stackars lärare.

Sedan blef jag en krigsman, rätt ointresserad och fallen för vanvördig kritik och allehanda skoj.

Slutligen blef jag Mustafa, hvilken enligt mångas åsikt är en lögnare och äfventyrare. Min egen åsikt om Mustafa är ej stadgad och den del därpå som är stadgad vill jag ej delgifva er.

Hvar Mustafa varit?

Jo.

1894—1895 Italien, Tunis, Tripolis, Egypten, Palestina, Konstantinopel.

1895—1896 Konstantinopel, Syrien, Grekland, Mindre Asien, Macedonien.

1896—1897 Konstantinopel, Kreta, Arabien, Palestina, Syrien, Konstantinopel, Ryssland.

1897—1898 Ryssland, Konstantinopel, Palestina, Steniga Arabien, Syriska öknerna, Mesopotamien, Syrien, Konstantinopel.

1898—1899 Italien, Kina, Mandschuriet, Korea, Japan, Mongolia, Sibirien.

1901—1902 Ryssland, Persien, Indien, Konstantinopel.

Viljen I nu veta hvad en svensk lekamen kan stå ut med, så hören:

1894 malaria.

1895 opporna.

1895 dysenteri eller möjligen kolera.

1895 en sönderskjuten arm.

1897 tyfus.

1898 tyfus.

1902 skarlakansfeber.

Mustafa.

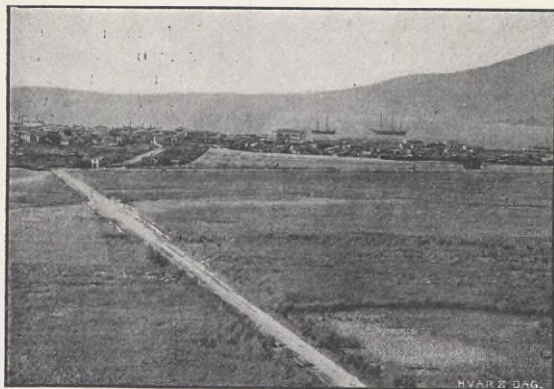
UNDER ARMENIERMASSAKERNS DAGAR.

För HVAR 8 DAG af MUSTAFA.

I.

I slutet af November 1895 befann jag mig i Aleppo, eller Haleb, som turkarne kalla staden. Jag hade kommit dit med turkisk postskjuts från hamnstaden Iskenderun, det gamla Alexandretta, Alexander den stores lilla stad. Min afsikt med resan till Haleb var icke så mycket att se denna föröfrigt rätt sevärda stad, utan mina planer gingo vidare. Jag ville öfver Deir es Sor eller Mossul rida till Bagdad. Men redan i Iskenderun hade man sagt mig — det vill säga Sveriges-Norges därvarande konsul, monsieur Catoni, hade sagt mig, att en sådan färd under rådande förhållanden vore omöjlig. De armeniska oroligheterna stodo på sin höjdpunkt och sultanens trogna hamidiékavalleri härskade oinskränkt i allt land öster om Haleb. Vänd om, sade konsuln,

Ni skall i alla fall icke komma till Bagdad. Visserligen möjligt, svarade jag, men jag ämnar i alla händelser försöka. Jag vänder ej om förr än jag af egen erfarenhet vet, att företaget är omöjligt. Konsuln ryckte otåligt på axlarna och jag afreste till Haleb. Men där visade det sig, att saken nog hade sina svårigheter. Tiderna voro onda och oroliga. Hjälpare fick jag emellertid i massor. Hotellet — ty Haleb besitter ett sådant — stormades af äfventyrare, människor i fezer, i turbaner, i slokhattar, människor i höga gula stöflar och skramlande järnsporrar, i pistoler och dolkar, människor af alla möjliga nationaliteter och religioner. Alla kunde de föra mig till Bagdad, alla togo de detta på sin salighet, alla svuro de vid sina fäders grafvar, att de vore de enda hederliga, att alla de andra vore bofvar och

ISKENDERUN.

bedragare. Sverige-Norge ägde dessa tider en konsul i Haleb, en levantiniserad jude, kunglig lombardisk adelsman med papper från Franz den I:s tider samt riddare af Vasaorden.

Denne sade mig genast, att han som svensk konsul komme, att lägga hinder i vägen för min afresa, eller att jag åtminstone om jag tvingade mig till affärd, skulle gifva honom skriftligt på att jag afrest mot hans vilja och afrådande. Haleb besatt dessutom en vali, en gammal pascha vid namn Hassan. Denne sade mig vid min första uppvaktning, att han ej komme att påteckna mitt teskeré för en färd till Bagdad, att han om jag ändå afreste skulle komma att hindra det med våld, och att han i nödfall, om jag ej höll mig lugn, skulle mot mig rikta ett utvisningsdekret, låta under bevakning föra mig till Iskenderun och där öfverlämna mig i min konsuls händer.

Allt det där åhörde jag en förmiddag, då jag sörplade kaffe hos valin och jag gick hem till hotellet med den fasta föresatsen att resa till Bagdad. Emellertid uppstod ett aldeles oväntadt hinder. Dagen sedan jag varit hos valin kunde jag ej komma ur sängen. Man skickade efter en läkare — en levantinare — som förklarade, att jag hade kolera och man transporterade mig i en sjukbår till det turkiska militärhospitalet. Under tre veckors tid låg jag hos de turkiska soldaterna och befann mig så en vacker decemberdag åter på benen fortfarande fast besluten att resa till Bagdad.

I Haleb hade emellertid under min sjukdom en del händelser inträffat. Valin, den gamle Hassan, hade blifvit afsatt, emedan man slagits i någon utkant af hans vilajet. En ny pascha hade blifvit utnämnd och under det han befann sig ombord på ångbåten mellan Konstantinopel och Iskenderun blef äfven han afsatt på grund af ett slagsmål i Biredschik. Då paschan landsteg i Iskenderun, brakte hans underordnade mataserifen honom det telegrafiska afsättningsdekretet, hvarför han åter gick ombord. Så blef en ny vali utnämnd och till hans ankomst förde kommandanten på Halebs citadell spiran i staden. Äfventyrarne började åter flocka sig omkring mig och jag utvalde en af dem, en man vid namn Müller, den oförskämdaste och oförskräcktaste af dem alla. Svårigheten med en Bagdadfärd låg ej däri, att vi kunde bli plundrade och ihjälslagna af de upproriska hamidiémännen — åtminstone spelade detta blott en underordnad roll för oss — utan svårigheterna berodde på de hinder de turkiska myndigheterna och reguliära soldaterna skulle lägga i vår väg. Allt land bortom Euftrat var emellertid under vintern 1895—96 fullständigt i det upproriska hamidiékavalleriets hän-

der, hvarför det i första hand gällde att så fort som möjligt komma öfver floden för att sedan på något sätt arrangera sig med upprorsmännen. Euftrat har öster om Haleb egentligen tre öfvergångspunkter — vid Biredschik, vid Kalat Balis och vid Kalat en Nidschem, de båda sistnämnda små turkiska kastell. Broar finnas ej på något af dessa ställen, utan trafiken ombesörjes med roddfärjor.

Balis och en Nidschem ligga båda på högra stranden och vi skulle således där kunna komma i delo med de militära myndigheterna före flodöfvergången, hvaremot Biredschik som är en jämförelsevis stor stad och betydande handelsplats ligger på vänstra stranden.

Där funnos sålunda utsikter att åtminstone kunna komma öfver floden. Staden Biredschik var dessutom, sade man, i pöbelns händer. Vid Kurgöslii på stora vägen Haleb—Biredschik lågo emellertid tre tabors reguliärt infanteri, hvarförutom äfven staden Aintab ännu så länge befann sig i de turkiska soldaternas händer. Ingen af de öfver dessa orter förande vägarne kunde vi således begagna. Müller föreslog att vi skulle rida till Marasch för att sedermera därifrån taga oss ned till Biredschik eller till det längre upp vid floden belägna Rum Kalé.

Huru det förhöll sig med Marasch visste vi ej säkert, men ryktet förtalte om massaker och crogigheter, hvarför det var föga antagligt, att myndigheterna där skulle vara synnerligen starka. Olyckan var emellertid, att den så kallade vägen till Marasch går öfver Aintab och sålunda för oss var obegagnelig och att det var tvifvelaktigt huruvida vi skulle hitta till Marasch, om vi lämnade vägen. Dock allt det där var framtidsfunderingar. Det gällde i första hand att komma ut ur Haleb utan teskeré och mot myndigheternas vilja. Saken lyckades emellertid bättre än jag kunnat hoppas. Vi köpte oss ett par hästar i basaren och redo ut en dag nära nog helt och hållet utan bagage, som om vi årnade oss ut på en promenadridt endast.

Visserligen blefvo vi anhållna af en gendarm, som anhöll att få se våra teskeré, men Müller förklarade med myndig ton, att han ej hade någon skyldighet att visa eller ens att äga teskeré för att resa till Semna — en liten ort straxt utanför staden. Då jag samtidigt stack en blank medschidié i soldatens hand, försvann han lämnande oss stadsporten fri. Sedan vi väl kommit utanför stadens murar satte vi af i sträckt galopp öfver fälten rätt norrut och de kala höjderna dolde snart Nordsyriens hufvudstad för våra blickar.

Synnerligen angenäm blef färden ej, först och främst emedan väderleken var afskyvärd med omväxlande regn och snö, vidare emedan väglaget var ohyggligt. Vi redo fram på uppblötta, leriga fält och öfver stora med rullsten täckta ödemarker utan att egentligen veta hvart vi togo vägen. Bebyggda orter undveko vi så vidt möjligt af fruktan för de turkiska soldaterna och vi sofvo under nätterna antingen under bar himmel eller i eländiga herdekojor af ler och ris. Man bygger husen af gråhvit lera, som ett slags termitstackar här i Nordsyrien och inne i en sådan stack herrskar naturligtvis förutom ett egyptiskt mörker en obeskriflig smuts och en hel armé af ohyra. Men folket är välvilligt och godhjärtadt och med dess hjälp fingo vi något så när klarhet rörande den riktning vi borde hålla för att komma till Marasch. Som vår affärd från Haleb företogs endast en vecka sedan jag lämnat sjukhuset, var jag just ej i någon synnerligen lämplig författning att kunna uthärda en sådan färdstratser, hvilka ytterligare ökades af svårigheten att uppdrifva lifsmedel. Trakten mellan Haleb och Ma-

rasch är föga bebodd och föga odlad, delvis be-
täckt af branta oframkomliga berg, delvis af stora
sumpmarker.

På femte dagen af vår färd voro vi mne i en
afskyvärd stenöken och kunde under hela dagen ej
förskaffa oss något ätbart, ej heller kunde vi för
natten få annat härberge än en med grodor och
grönt vatten halffylld bergsskrefva. Vi hade emel-
lertid under dagens lopp af en herde fått veta, att
vi ej voro långt från vårt mål — Marasch — och
att vi snart skulle komma ut på vägen Aintab—Ma-
rasch, om vi fortsatte i samma riktning. Därför läm-
nade vi också vår bergsskrefva på morgonen med
goda förhoppningar och redo fram öfver ett stort rull-
stensfält i hällande snöblandadt regn. Här hände,
då vi redan voro i sikte af den så kallade vägen,
som ej är något annat än en stenig flodbädd, en
rätt obehaglig olyckshändelse. Müllers häst snafvade
bland de kulriga stenarne och skadade sig så illa
i foten, att det var omöjligt att låta honom fortsätta
ända fram till staden. Då vi emellertid straxt öster
om vägen sågo en stor by, beslöts att Müller skulle
gå dit för att söka få en annan häst, under det
jag ensam fortsatte mot staden. Jag var visserligen
icke synnerligen belåten med detta arrangemang, som
skulle slunga in mig ensam i en okänd stad, som
efter alla underrättelser att döma befann sig i upp-
ror, men det var af vikt för mig att ej ingifva
Müller den åsikten, att jag vore rädd, i hvilket fall
jag troligen snart nog blifvit den med rätt rymligt
samvete utrustade äfventyrarens byte. På grund här-
af samtyste jag utan att spilla några ord på sa-
ken, hvarefter Müller, som kände till Marasch, under-
rättade mig, att jag straxt efter inträdet i staden
skulle komma till ett stort muromgifvet chan, föga
olikt en fästning. Där borde jag taga in och i
afvakten på hans ankomst ej äfventyra mig ut i
staden. Auf Wiedersehen, och så gifvo vi oss i väg
hvar och en åt sitt håll.

Det dröjde ej länge förr än jag fick se staden
framför mig, ett mörkt, hotande, regndigert citadell,
en massa aflöfvade popplar och de vanliga gråhvit-
turkiska husen placerade utan ordning rundt om ci-
tadellet. Så tyst och stillsamt det varit förut ute
på vägen, så bullersamt blef det då jag närmade mig
staden. Där kommo hamidiésoldater, präktiga röfvare-
typer, sprängande i fullt galopp emot mig, trängde
sig in på mig från alla sidor, skreko och förde oljud
för att få veta hvem jag vore och hvad jag ville.
Man tycktes vara på det klara med att jag vore
en af de engelsk-amerikanska agenter, som under
dessa tider döko upp litet hvarstädes inom Turkiet,
och hvilkas rymliga samveten äro belastade med en
ej ringa del af det elände, som under två år här-
jade landet. Frågorna blefvo allt närgångnare och
enträgnare, skällsorden gröfre, gesterna med sablar,
knifvar, dolkar och gevär allt mera hotande. Jag
intågade bland popplarne i stadens utkant med en
ryslig eskort af blodtörstiga mordbrännare och vilda
röfvare. Då vi kommo in på stadens smala med
allehanda bråte belamrade gator, blef det svårt att
komma fram. Förvildade, blodbesudlade människor,
slungade mig ilska tillrop i ansiktet och måttade
åt mig med sina tillhyggen. Framåt gick det emel-
lertid om än långsamt och jag såg i fjärran chan-
ens gråa murar höja sig öfver de kringstående rätt
illa tilltygade husen.

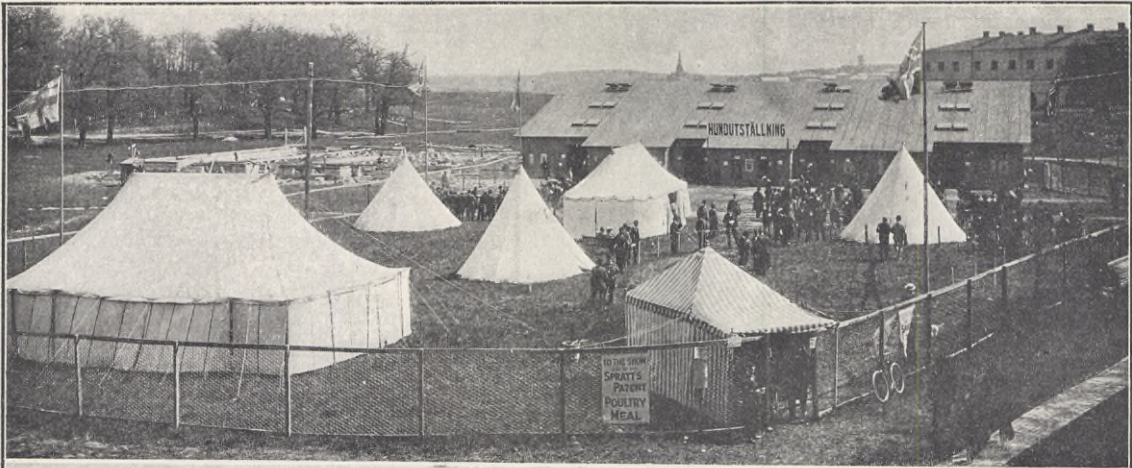
Staden bar synbarligen spår af att man för ej
längesedan slagits på dess gator, dörrar och fönster-
luckor hängde snedt, spillror af alla möjliga slag
skräpade på de våta smutsgrå gatorna. Marasch vi-
sade sig i en synnerligen dystert gestalt och det isiga
regnet bidrog ej att göra det angenämt. Nu voro
vi — jag och min skrånande eskort — framme
vid chanens stora, järnbeslagna portar, som voro
stängda och förbommade med stora klumpiga trä-
riglar.

Uppå på murkrönet satt den på larmet nyfikne
chanägaren i smutsig räfskinnspläs och hvit turban
och han ropade genom oväsendet ned till mig frå-
gande mig hvad jag ville. — Öppna portarne, så att
jag måtte få komma in, eljest får du se mig mak-
sakeras här utanför dina portar. Mannen steg verk-
ligen ned från muren, och ställde sig innanför sina
portar, seende ut på gatan genom springorna, men
han visade icke den ringaste lust att öppna. Han
fruktade naturligt nog, att med mig hela mitt följe
skulle intränga på hans gård och göra sig ett nöje
af att plundra hans hus. Min omgifnings närgängen-
het steg emellertid allt mer och mer. En storväxt
hamidiésoldat fattar i 'mitt ena ben i tydlig afsikt
att draga mig af hästen, en annan griper djuret i
tyglarne beredd att släpa det iväg in mot staden.
Men med piskan slår jag den förste mannen i huf-
vudet, under det jag med den tunga arabiska stig-
bygeln gaf honom en så väldig spark i magen jag
förmådde. Följden blef att mannen vek sig och släppte
mitt ben. Genom att oförmodadt sätta hälarne i
hästens sidor fick jag djuret, som redan förut var
skrämdt, att stegra sig så, att min andra angripare
förlorade taget, slant på den hala gatan och rullade
i smutsen. Alla de andra röfvarne skrattade åt sina
kamraters missöde och jag fick ett ögonblicks and-
rum. Nu ropade chanägaren — Effendi jag öppnar,
skynda dig att komma in. Samtidigt gnisslar porten,
öppnar sig till hälften. Riktande den spända revol-
vern mot mina följeslagare, ryggar jag hästen in
på gården, porten slås igen och därutanför tjuter
man ursinnigt på samma gång som ett hagel af
stenar smattra mot murarne. Så är jag tillsvidare
i säkerhet.

Det är föga antagligt, att mina värda följeslagare
skola försöka storma chanmurarne, dem kalla nog vik-
tigare plikter än jakten efter en »inglese». Vi gran-
skade hvarandra en stund, chanägaren och jag, men
då detta var gjordt, vände den förre sig om för
att återgå till sina sysslor, lämnande mig åt mig
själf. Nej, stopp, jag har ej ätit på två dagar,
jag är genomvåt, uttrötad, sjuk och på alla sätt
eländig. Skaffa mig något att äta, ett tak öfver
huvudet och något att ligga på. Chanägaren be-
traktade mig dystert. Tak öfver huvudet kan du
skaffa dig själf, här finnas talrika rum, något att
ligga på ger jag dig ej, icke heller något att äta.
Jag har gjort aldeles tillräckligt för dig redan. Jag
ville ej se dig mördad utanför min port, icke för
din skull, utan för min egen. Men du tillhör dem,
som brakt allt detta elände öfver vårt land och
du kan vara tacksam, att jag räddat dig från att
skörda lönen därför, att bli söndersliten, uppsprättad,
styckad och såld i basaren. För i dag är du som
jag tror i skydd här, för morgondagen råder Allah,
som en gång skall straffa de otrogne.

(Forts.)

SVENSKA KENNELKLUBBENS HUNDUTSTÄLLNING

HVAR S DAGS fotograf i Sthlm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre. Sthlm.—Öbg.

I dessa dagar har i Stockholm den sedvanliga hundutställningen pågått — och ha vi velat lämna några bilder därifrån.

GÖTEBORGS FÄLTRIDTKLUBBS IDROTTSFEST.

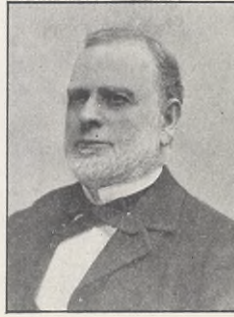
Amatörfoto.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Öbg.

På Cirkus ägde den 19—20 Maj en idrottsfest rum från hvilken vi fått emottaga fotografien ofvan, återgifvande damkadriljen, fröknarne Dalman, Grill, Magnus, Aaron, Halling och Haglund (från vänster å foton).

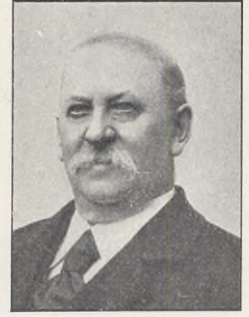
I. A. HERTZ,
f. d. jordbrukare i Söndrum, fyllde
den 15 maj 90 år.

C. M. BERGGREN,
Stockholms maskinistförenings
näst äldste ledamot, fyllde den
1 maj 80 år.

S. B. PONTÉN,
f. d. kontraktsprost, fil. doktor,
kyrkoherde i Öster-Åker sedan
1859, fyllde den 13 maj 80 år.

W. ZE' HERSTRÖM,
f. d. tobaksfabrikör i Halmstad,
fyllde den 21 maj 70 år.

I. A. ÖRTENDAHL,
major i armén, Stockholm, fyllde
den 17 maj 65 år.

JOHN CHRISTIAN BRATT.

Den 14 maj fyllde öfverste *John Christian Bratt*, i Stock-
holm, 65 år.

Officer vid Göta Artilleriregemente 1858 var B. in-
spektor för kanontillverkningen 1873, fälttygmästare 1892,
samt öfverste och chef för Andra Svea Artilleriregemente
1894—1901. Led. af krigsvetenskapsakademien sedan 1881
är öfverste B. sedan 1901 dess andre stvresman. Jämväl
led. af Kongl Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göte-
borg. Under åren 1888—1893 ledamot af Riksdagens Andra
kammare.

A. F. BERSELIUS,
jägmästare i Norra Lycksele revir
fyllde den 16 maj 65 år.

RUDOLF WIBELL,
källarmästare och hotellvärd i
Luleå, fyllde den 21 maj, 65 år.

K. F. HERMANSSON,
länsveterinär i Östersund, fyllde
den 19 maj 50 år.

N. P. PETERSSON,
Landskrona stads äldste horgare,
f. d. kopparslagaremästare, fyllde
den 25 maj 90 år.

C. A. SVENSSON,
rådman i Kongsbacka, fyllde den
20 maj 70 år. Hog frimurare.

C. N. FLORELL,
apotekare i Anundsjö, fyllde 55
år den 17 maj.

A. B. H. SELANDER,
rysk och dansk v. konsul i Piteå,
fyllde den 10 maj 65 år. Skepps-
klarare åren 1865—1889.

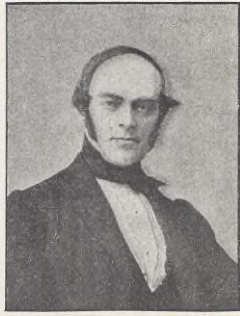

PORTRÄTTGALLERI

† C. F. CARLSON,

f. d. konsul, framstående och anlitad kommunalman, afled den 9 maj å Borgviks prästgård, 84 år gammal.

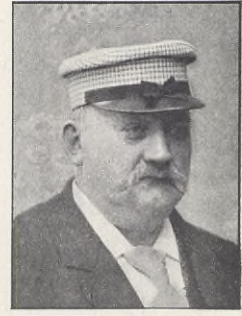
† ELIS SCHENSON,

akademikamrerare i Uppsala 1854 -1882, afled därstädes den 10 maj i en ålder 87 år.

† C. W. ESPING,

godsägare, anlitad kommunalman, afled i Grums den 8 maj, 72 år gammal.

† F. J. REINHOLD,

f. d. bagaremästare i Stockholm, afled den 10 maj. Född 1836.

† O. F. MAGNUSSON,

elvvillingeniör och öfverlärare vid Tekniska skolan i Stockholm, afled den 15 maj, 47 år gammal.

MAX KILMAN.

Den 5 maj firade öfverste *Max Kilman* sitt sjuttioårs-jubileum. Kadett 1847, underlöjtnant 1852 och major 1879, chef för Hallands bataljon 1885, öfverstes afsked 1896. Deltog i Dansk-Tyska kriget 1864 såsom löjtnant vid 4:de infanteriregementet och erhöll Dannebrogen och Dansk fälttågsmedalj. K. tjänstgjorde 65-67 vid ett franskt zouavregemente och var 66 kommanderad hos kejsar Maximilian å slottet Chapeltepe. Deltog som premierlöjtnant i träffningen vid Custodio 1866 samt stormningen af Chalee samma år. Erhöll mexikanska fälttågsmedaljen samt vid sin återkomst till Sverige guldmedaljen för tapperhet i fält.

† A. G. SANDBLAD,

regementsveterinär vid 2:dra Göta Artillerireg. sedan 1900, afled den 14 maj i Jönköping. Född 1860.

† I. L. SELBERG,

regementsläkare vid Elfsborgs regemente, andre stadsläkare i Göteborg, afled den 18 maj, 53 år gammal.

† C. J. LUNDGREN,

verkmästare vid Stockholms brandkår, underofficer vid flottan, afled nyligen, 48 år gammal.

† S. J. DAHLSTRAND,

kyrkoherde i Tädene patronela pastorat sedan 1895, afled den 4 maj, 53 år gammal. Framstående sångare.

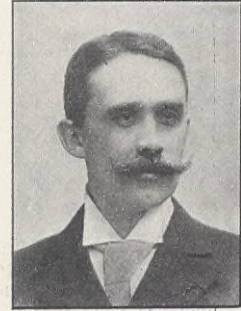
† P. A. M. ARNBERG,

verkst. direktör i nya A.-B. Radiator i Stockholm, afled den 14 maj, 48 år gammal.

† ALLAN JOHNSSON,

grosshandlare, innehafvare af Halmstads ångsåg och Trärfärd-lingsfabrik, afled i Halmstad den 16 maj.

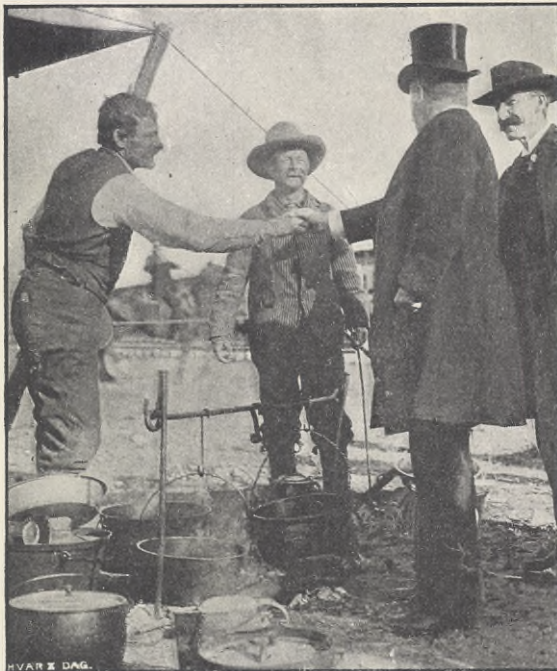

† J. A. NORDQVIST,

med. lic., afled i Köla prästgård i Värmland den 12 maj, 38 år gammal.

PRESIDENT ROOSEVELT.

TVENNE KARAKTÄRISTISKA BILDER.

Efter fotografi.

Kliché: Benzt Silfverparre

President Roosevelt är i hög grad folklig, och vår illustration visar detta på ett slående sätt. Under sin resa i Colorado var presidenten inbjuden till frukost i ett läger af cowboys, och vid afresan tog han dem lika kraftigt som hjärtligt i hand.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfverparre.

En unik fotografi, tagen af fotografen Lazarnick i New York och som visar under hvilka till det yttre anspråkslösa former den amerikanske statschefen utvecklar sin värtalighet, en värtalighet som lär fullkomligt elektrisera åhöraremassorna.

GRUNDLÄGGNINGEN AF BORÅS NYA KYRKA.

Efter fotografi.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Silfverparre Stilm.—Gbg

Den 19 maj grundlades högtidligen den nya kyrkan i Borås, vid hvilken akt närvar snart sagdt hela den vackra stadens befolkning. Vi nämteckna å vår illustration Kontraktsposten Enander (1), Pastor Skoglund (2), Apotekare Lind (3), Musikdirektör Holmberg (4), Rektor Neuman (5), Fabrikör Sandvall (6), Arkitekt Kellman (7), Häradshöfding Drakenberg (8), Doktor Charlés (9), Herr Lindgren (10).